

Lounais-Suomen Elinvoimakeskus
kirjaamo.lounais-suomi@elinvoimakeskus.fi

Viite Lausuntopyyntö 19.11.2025, VARELY/3061/2021

Aihe Huittinen, Valtatien 2 parantaminen Mommolan eritasoliittymän kohdalla, tiesuunnitelma

Varsinais-Suomen ELY-keskus - 1.1.2026 alkaen Lounais-Suomen elinvoimakeskus - on pyytänyt Satakunnan Museolta lausuntoa koskien tiesuunnitelmaa Valtatie 2:n parantamisesta Huittisten Mommolan kohdalla. Tiesuunnitelman mukaan Valtatie 2 parannetaan keskikaiteelliseksi tieksi, alkaen länsipäästä nykyisestä ohituskaisaustuksesta. Mommolan risteysilta uusitaan nykyiselle paikalleen. Mommolan risteyssillan kohdalla ajoradan tasausta lasketaan n. metrillä sillan alikulkukorkeuden lisäämiseksi. Rampit E1R1 ja E1R2 parannetaan nykyisille paikoilleen. Lisäksi puutteelliset erkanemis- ja liittymiskaistat tehdään ohjeiden mukaisiksi ja tieosuuden yksityistieliittymät poistetaan. Asutus suojataan liikennemelulta toteuttamalla Valtatie 2:n pohjoisreunalle 1,5 metriä korkea melukaide sekä Valtatie 12 länsireunalle sekä rampille E1R1 rajautuva 1,5–2,5 metriä korkea meluvalli. Meluvalli tullaan verhoilemaan niittykasveilla.

Mommolan risteysalueella VT2 ja siihen liittyvät rampit eivät suoraan sijoitu mihinkään valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön tai maisema-alueelle. Valtatie 2 rajautuu kuitenkin etelässä Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) sekä tekeillä olevan Satakunnan maakuntakaava 2050:n luonnoksessa osoitettuun maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön: *Mommolan kylä ja kulttuurimaisema*. Satakunnan maakuntakaava 2050:n luonnoksessa kulttuuriympäristön rajausta on alaltaan hieman pienempi kuin Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2. Maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön liittyy suunnittelumääräys: *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.*

Hankkeen vaikutusalueelle sijoittuu myös Turuntien itäpuolella sijaitseva, Satakunnan maakuntakaava 2050 luonnoksessa osoitettu ja vain 200 metrin päässä sijaitseva maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö *Loimijoen kulttuurimaisema*.

Alueella on voimassa Huittisten keskustaajaman osayleiskaava (2014). Kaavassa VT 2:n eteläpuolella on maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä tai maisema-aluetta osoitettava aluemarkinta, johon liittyy kaavamääräys:

MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS KULTTUURIYMPÄRISTÖ JA-MAISEMA

Merkinnällä on osoitettu Mommolan kylä ja kulttuurimaisema, Korkeakosken kylä, Loimijoen kulttuurimaisema, Lauttakylän sillan tienoo sekä Lauttakylän funktionalistiset liikerakennukset.

Alueiden käytön on sovelluttava alueen historialliseen kehitykseen. Alueen vanhan rakennuskannan säilymistä ja uudiskäyttöä tulee edistää. Mahdollisen täydennysrakentamisen ja muiden muutosten on sopeuduttava kulttuuriympäristön ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin. Alueella ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka vähentävät kulttuurimaiseman, historian ja kaupunkikuvan kannalta merkittävän aluekokonaisuuden arvoa. merkittävän aluekokonaisuuden arvoa.

Rakentamisen sijoittamista ei tule suunnitella maisemakuvaa pirstovasti avoimille viljelyalueille, ellei se olennaisesti liity maa- ja metsätalouden toimintoihin. Avoimeen peltomaisemaan rakennettaessa asuinrakennusryhmän ympärille tulee muodostaa istutettu vyöhyke. Istutusten tulee tyylillisesti sopia perinteiseen maalaisympäristöön. Käytettävän lajiston tulee olla alueelle luontaista luonnonkasvillisuutta tai perinteisiä puutarhakasveja. Tonttien aitaamista maisemassa selvästi erottuvien aidojen ei suositella.

Alueen rakentamista tai muuta maankäyttöä koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Osayleiskaavassa on lisäksi osoitettu hankkeen välittömällä vaikutusalueella VT 2:n pohjois- ja eteläpuolelta 4 kaavassa suojeltua paikallisesti merkittävää kiinteistöä/rakennusryhmää (Ookila, Kuiko, Kirra ja Turto).

Suunnittelualan itäpuolella on useita eri-ikäisiä asemakaavoja.

Satakunnan Museon edustaja on osallistunut vuonna 2022 kolmeen otteeseen tiesuunnitelmaratkaisuihin käytyihin neuvotteluihin, joissa on käsitelty mm. melusuojauksen vaikutuksia läheisiin kulttuuriympäristöihin. Satakunnan Museon

edustaja on näissä kokouksissa pitänyt hyvänä, että VT2:n eteläpuolelle ei ole tulossa melusuojausta. Tien pohjoispuolen melusuojauksen museo näki parhaimmaksi toteuttaa kaiteella ja välttää korkeita aitoja tai maavalleja, elleivät ne ole välttämättömiä. Lisäksi museo näki, että olisi parempi, jos valtatie 2 melusuojaus olisi mahdollista tehdä vielä ehdotettua ($h=1,5$ m) matalammalla kaiteella, silloin autosta ehkä näkisi kaiteen yli.

Satakunnan Museon kannanotto

Selostusta tulee täydentää kulttuuriympäristön lähtötietojen osalta; esimerkiksi Loimijoen kulttuurimaisemasta ei ole mainintaa, vaikka se lähimmillään sijoittuu Satakunnan rakennusperintö 2023 aineiston mukaan vain 200 metrin päähän risteysalueen rampeista. Lisäksi selostuksessa on hyvä mainita sekä osoittaa kartalla kulttuuriympäristöjen lisäksi myös hankkeen vaikutusalueella sijaitsevat, osayleiskaavassa suojellut paikallisesti merkittävät yksittäiskohteet.

Satakunnan Museo näkee, että hankkeen merkittävimmät maisemalliset vaikutukset tulevat liittymään melusuojaukseen eli Turuntien varteen toteutettavaan melukaiteeseen sekä Tampereentien varteen ramppien yhteyteen toteutettavaan 1,5–2 m korkeaan meluvalliin.

Satakunnan Museo toistaa jo vuonna 2022 esittämän kantansa, että maakunnallisesti merkittävä Mommolan kulttuuriympäristö sijoittuu hankealueen eteläpuolelle ja melusuojauksella ei tule olemaan vaikutusta tien suunnasta kulttuuriympäristöön avautuvaan maisemaan, koska meluaita tulee sijoittumaan tällä kohdin tien pohjoispuolelle. Kuten tiesuunnitelmassakin mainitaan, tulee meluvallilla olemaan jonkin verran vaikutusta viljelymaisemaan kohdistuvaan näkymään, mutta tämän haitan voidaan katsoa olevan paikallinen ja verrattain lyhyt.

Museo kuitenkin näkee, että vaikutusten arvioinnin helpottamiseksi hankkeen ja siihen liittyvän melusuojauksen vaikutuksia suhteessa läheisiin kulttuuriympäristöihin, maisemaan sekä paikallisesti merkittäviin kohteisiin tulee täydentää tiesuunnitelmaan. Suunnitelmassa maisemallisten vaikutusten sanallinen arviointi on nyt keskittynyt ainoastaan tien suunnasta avautuviin näkyymiin.

Satakunnan Museolla ei ole oman toimialansa puitteissa muuta huomautettavaa tiesuunnitelmasta.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Tiedoksi

Lounais-Suomen elinvoimakeskus/kirjaamo, Aku Reini
Lupa- ja valvontavirasto/kirjaamo, Johanna Junnila
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä